

Sarrera

Euskaltzaindiaren Ahoskera batzordeak antolatuta, Ahoskera Jardunaldia egin zuen Akademiak, Gipuzkoako ordezkartzan, Donostiako Luis Villasante Euskararen Ikergunean.

Jardunaldian, ahoskeraren garrantzia azpimarratu zen eta arlo guztietako eragileen hausnarketa eta parte hartzea aldarrikatu zen. Ahoskera batzordeko txostenean jaso den bezala, «erabilera esparru guztietan normal izan nahi duen hizkuntzaren ibilbidean aurrera egiteko parte hartzaile guztiek elkar hartu behar dugu: arauemaile, ikasle, irakasle, kazetari, antzezle, politikari...».

Jardunaldiaren xedea ahoskeraren inguruko gogoeta egitea izan zen: behar al du euskarak ahoskera estandarrik? Ba al dute euskalkiek lekurik ahozko euskara batuaren ondoan? Zer da hizkera estandar bat? Ahoskera irakatsi behar da? Ikas daiteke? Horiek eta beste hainbat galdera jarri ziren mahai gainean.

Miren Azkarate euskaltzain oso eta UPV/EHUko irakasleak, Iñaki Camino euskaltzain urgazle eta UPV/EHUko irakasleak, Julia Marin antzerki itzultzaile eta komunikazio tekniketan irakasleak eta João Veloso fonologia-lari eta Portoko Unibertsitateko irakasleak hitzaldi bana eman dute. Ahoskera batzordeak landutako txostena ere aurkeztu zen.

Miren Azkaratek esan zuenez, «euskararen batasunaz», «euskara batuaz» hitz egin ohi dugu euskaldunok. «Ikuspegi orokorrago batetik, hizkuntzaren

estandarizazioa, eta hizkuntza estandarra (agian zehazkiago, aldaera estandarra) terminoak erabiliko genituzke. Baina kasu batean zein bestean nekez aurkituko dugu ahoskeraren aipamenik».

Azkaratek adierazi zuenaren arabera, «Corpus plangintzaz arduratu direnek bi aldi bereizten dituzte: kodea, araua sortzea (hau da guk batasuna deitu dioguna lortzea) eta ondoren kode hori etengabe eguneratzea. Gure artean, Mitxelenak Arantzazuko Biltzarrean aurkeztu zuen txostena izan zen gidari lehen aldi horretarako (eta ezagunak dira beste hizkuntza batzuek eginiko bideak ere), eta batasunerako gaiak, beste hizkuntza askotan bezalaxe, ortografia, morfologia, lexikoa... ziren. Ahoskeraren aipamen txikiarik ere ez».

Horiek horrela, bere buruari galdetu zion zergatik. Eta zergatik sortu Ahoskera batzordea Euskaltzaindiaren Iker Sailaren baitan? Eta zergatik antolatu Ahoskera jardunaldiak?

Bi bidetatik saiatu zen galdera horiei erantzuten. Lehenik, Mitxelenaren Arantzazuko txosteneko sarrerako hitzak oinarri harturik. Horrekin batera, «Euskaltzaindiak berak erabilitako terminologia kontuan hartuaz: aditz batua, hiztegi batua... baina ahoskera zaindua.» Beste hitz batzuetan esanda, idatzizko erregistroari eman zaio lehentasuna aldaera estandarren bila abiatzean, hemen eta beste hizkuntzetan ere. Baina hizkuntza lehenik ahozkoa denez, aldaera estandar zainduak ahoskerarekin egiten du topo, ezinbestean. Kontua, Mitxelenak zioen bezala, hauxe da: zertarako behar edo nahi dugun ahoskera zaindu (edo batu) hori.

Jarraian, Iñaki Camino, Julia Marinek, João Velosok eta Ahoskera batzordeak emandako hitzaldiak hurrengo orrialdeetan irakurri ahal izango dituzue ikerketa artikulua gisa.